

Jaarverslag 2015

Algemeen

Inleiding

Nadat in 2013 en 2014 zowel de financieel-organisatorische problemen als de mogelijke oplossingen daarvoor zichtbaar geworden waren, bracht het jaar 2015 de beslissende veranderingen voor het CBG. Sinds de in september 2014 gepresenteerde Contourennota Reorganisatie was al duidelijk dat het CBG op basis van een reorganisatie anders ingericht zou moeten worden, het takenpakket aangepast en de personele bezetting ingekrompen. Inzet was dat die reorganisatie in 2015 zijn beslag zou krijgen.

In de nieuwe organisatiestructuur zouden met twee nieuwe sectoren nadrukkelijk de twee nieuwe hoofdtaken van het CBG tot uitdrukking worden gebracht, te weten de nationale digitale infrastructuur voor het familiehistorisch onderzoek en de nationale expertisefunctie op dat terrein. Het CBG nam afscheid van enkele traditionele taken op het terrein van dienstverlening (o.a. het staken van de productie gedrukte naslagwerken, en een heroriëntatie op studiezaal-functie) en koos op onderdelen voor uitbesteding/inhuur.

De planning om op 1 juli 2015 met de nieuwe organisatie te starten is gehaald. Onderweg is maar beperkte vertraging opgetreden, die overigens ook weer zonder veel moeite gecompenseerd kon worden. In juni 2014 werkte het CBG nog aan een (nog niet gefinancierd) ondernemingsplan – in juni 2015 stond het CBG na een volgens de wettelijke en overheidsregels uitgevoerde reorganisatie klaar voor de start in een geheel nieuwe vorm. Dat mag een bijzonder resultaat genoemd. Daarvoor past ook dank aan de personeelsvertegenwoordiging, die op een constructieve wijze aan het reorganisatieproces heeft bijgedragen.

In de nieuwe organisatie werkt het CBG met twee stevige sectoren (Digitale producten, Expertise). Op de ontstane vacatures konden met succes nieuwe mensen worden geplaatst. Het werkplan voor 2016 laat duidelijke nieuwe keuzes zien, in lijn met de keus voor een digitale toekomst voor het CBG.

Anno 2016 is het uiteraard nog te vroeg om definitieve uitspraken te doen over de effecten van de reorganisatie, maar de financiële resultaten over het jaar 2015 wijzen o.a. op een substantiële versterking van de algemene reserve en ook de overige resultaten vanuit de eerste zes maanden van de nieuwe organisatie geven vertrouwen voor de komende jaren.

In de loop van 2016 zal ook een nieuwe huisstijl worden gelanceerd, die zichtbaar te verbinden is met de nieuwe organisatie. De afkorting CBG blijft gehandhaafd, maar de organisatie zal zich nadrukkelijker profiteren als Centrum voor familiegeschiedenis. Daartoe wordt een nieuw woordmerk geïntroduceerd, worden productbenamingen aangepast en wordt – meer algemeen – gestreefd naar een betere positionering van het CBG als digitaal expertisecentrum.

Reorganisatie

Vanaf december 2014 is gewerkt aan het voorgenomen organisatiebesluit, gericht op het realiseren van een vernieuwde CBG-organisatie per 1 juli 2015. Het definitieve concept is aan de Personeelsvertegenwoordiging voorgelegd en op 8 april 2015 heeft de Raad van Toezicht van het CBG het definitieve organisatiebesluit vastgesteld. Daarna is met de plaatsingsprocedure gestart.

Eind mei werden de eerste zichtbare effecten van het reorganisatieproces naar buiten gebracht. Toen werd nl. aan alle bezoekers van de studiezaal de mededeling uitgereikt dat de studiezaal per 1 juli zou worden omgevormd naar een bronnenzaal op basis van zelfbediening. Dat bericht verscheen uiteraard ook op de website en op de sociale media.

Met het Nationaal Archief werden goede afspraken gemaakt over de veranderingen in de dienstverlening. Aanvragen van materiaal uit de verzamelingen van het CBG werden vanaf 1 juli afgedaan in de studiezaal van het NA, en voor de afwikkeling van aanvragen uit de bibliotheekcollectie is een afsluitbare kluisjeswand in gebruik genomen. Aanvragen van materiaal kan alleen nog via de website. Medewerkers van het team Onderzoek zijn op afroep beschikbaar indien ondersteuning ter plekke in de bronnenzaal van het CBG noodzakelijk is. Ook is er een telefonisch spreekuur opgezet voor Vrienden met vragen over onderzoek.

Nieuwe organisatie

Op 2 juni is ter voorbereiding van de start van de nieuwe organisatie een gezamenlijke startbijeenkomst georganiseerd. Inzet: binding, betrokkenheid en een gemeenschappelijke gedragen blik op de toekomst. Deze is gevolgd door afzonderlijke bijeenkomsten voor de twee nieuwe sectoren (16 en 18 juni, onder leiding van de nieuwe sectorhoofden) en de stafafdeling. In deze bijeenkomsten stond het werkplan 2015/2016 centraal en de veranderingen in de wijze van (samen)werken. Directe betrokkenheid van de medewerkers in deze nieuw samengestelde sectoren werd nadrukkelijk gezocht.

De start per 1 juli is redelijk voorspoedig verlopen. De eerste fase van de interne verhuizing werd al snel afgerond. De nieuwe groepering van de mensen in de nieuwe organisatie was snel een feit. De werving van de vijf nieuwe medewerkers is voorspoedig verlopen (programmamanager ICT, datamanager, onderzoeker, medewerker communicatie, pr en marketing, en informatieprofessional). Uiteraard is de ruimtelijke en organisatorische herinrichting voor een ieder met de nodige aanpassingen gepaard gegaan, en hier passen dan ook woorden van waardering voor de snelheid waarmee oude en nieuwe collega's zich die veranderingen eigen gemaakt hebben.

Inmiddels zijn de nieuwe overlegvormen ingevoerd, zijn er afspraken gemaakt over de individuele werkpakketten en is er een geaccepteerde jaarplanning voor 2016.

De ruimtelijke herinrichting is in het vierde kwartaal afgerond. De nieuwe organisatie is geconcentreerd op de tweede verdieping. Inzet is steeds geweest de vrijgekomen eerste verdieping in onderhuur te kunnen geven. Daarmee werd de belofte ingelost jegens OCW dat de reorganisatie zou leiden tot de beschikbaarheid van overtollige kantoorruimte ten behoeve van andere onderdelen van OCW. Definitieve afspraken daaromtrent met het Rijks Vastgoed Bedrijf zijn voorzien voor het twee kwartaal van 2016.

Van studiezaal naar bronnenzaal

Vanaf maart 2015 is in een CBG-NA werkgroep-setting de overgang van de Studiezaal CBG naar een Bronnenzaal Familiegesciedenis voorbereid. Vanuit het CBG werd een medewerkster voor 1 dag per week hiervoor vrijgemaakt. Vanuit het NA is er serieus meegedacht, ook vanuit de behoefte aan duidelijkheid voor de eigen medewerkers en bezoekers. Er is veel aandacht gegeven aan de logistiek (materiaal uit de CBG-verzamelingen naar studiezaal NA) en de eventueel noodzakelijke toelichting/expertise in relatie tot het beschikbaar gestelde materiaal. Voor wat betreft het bibliotheekmateriaal is gekozen voor een systeem met lockers, waarbij met codes toegang gegeven kan worden tot de aangevraagde materialen.

In september volgde een eerste evaluatie van de situatie in de bronnenzaal. Naast de verwachte kritiek was er waardering voor het feit dat de studiezaal niet geheel is opgeheven. De aanvraagtermijn voor stukken is inmiddels verkort naar één werkdag.

Toekomst Rode en Blauwe Boekje

In het kader van de reorganisatie was besloten dat het CBG de afdeling uitgeverij zou afstoten. Daaronder vallen ook de historische titels Nederland's Patriciaat en Nederland's Adelsboek. Voor beide titels is het CBG op zoek gegaan naar een mogelijke nieuwe eigenaar om zodoende het voortbestaan van de series te kunnen garanderen.

In 2015 verscheen een laatste deel van het NP onder directe verantwoordelijkheid van het CBG. Het doet goed dat we het Nederland's Patriciaat inmiddels hebben kunnen overdragen aan de speciaal daarvoor opgerichte Stichting Het Blauwe Boekje, uitgever van Nederland's Patriciaat. Deze stichting is sinds 11 december 2015 eigenaar van de titel en heeft zelf een redactie aangezocht en een uitgever voor drukwerk en distributie. Ook de oude drukvoorraden zijn overgedragen

Ten behoeve van het Nederland's Adelsboek wordt een soortgelijke constructie beoogd en zijn er vergaande besprekingen gaande met een gegadigde.

Vriendschap CBG

Aan alle Vrienden werd met het juni-nummer van *Gen.magazine* een brief gestuurd, waarin de omvorming van de studiezaal werd bevestigd, en werd ingekaderd in een vernieuwd aanbod aan de Vrienden. Dat aanbod hield o.a. een digitale versie in van *Gen.* (zowel als app als in een web-versie). Verder werden veranderingen in de Digitale studiezaal van het CBG aangekondigd. Deze laatste werden gedreven door onze overtuiging dat 'stuksomzet' op termijn verdrongen zal worden door 'volumetoegang'. De gebruikelijk eenheden worden in 2016 uitgefaseerd en Vrienden kunnen dan op basis van wachtwoordtoegang ongehinderd gebruik maken van alle aanwezige bronnen in de Digitale studiezaal.

Hoewel het verlies van de studiezaaldienstverlening door sommige van onze Vrienden sterk wordt betreurd, zijn de bovengeschetste veranderingen door velen ook positief geduid. Er is waardering voor het digitale versie van het kwartaalblad en er wordt uitgekeken naar de eenvoudige (en niet meer betaalde) toegang tot de Digitale studiezaal.

Het CBG|Centrum voor familiegeschiedenis biedt sinds januari 2016 een nieuw vriendenpakket aan, de Digitale Vriendschap. De reden hiervoor is dat veel van de producten en diensten van het CBG (ook) in digitale vorm beschikbaar zijn, en dat we onze Vrienden uit dat aanbod ook hun eigen keuzes willen laten maken.

In samenhang met de ontwikkeling van het betaalde abonnement op *WieWasWie* is er vanaf 1 januari 2016 ook een nieuw vriendenpakket aangeboden. Vanaf dat moment maakt het CBG onderscheid tussen zogenaamde Klassieke Vrienden en Digitale Vrienden. Die laatsten hebben alleen toegang tot de digitale versie van het kwartaalblad *Gen.magazine*, de Digitale studiezaal, en kunnen kosteloos een Premium jaarabonnement op *WieWasWie* aanschaffen.

Dat heeft vroeg in 2016 de beoogde dynamiek opgeleverd. Zo meldden zich in de eerste weken van 2016 tientallen nieuwe Digitale vrienden aan, en lieten honderden Klassieke vrienden hun status omzetten naar Digitale vriend. Eind 2015 waren 9.646 Vrienden aan het CBG verbonden. In maart was dat aantal al gegroeid naar 9.706.

Marketing

De verschuiving van het fysieke naar het digitale domein resulteerde voor het CBG in het verdwijnen van een aantal producten en het introduceren van nieuwe product(vorm)en. In de nieuwe organisatie zou het eigen verdienvermogen in stand moeten blijven, mede door het licht teruglopen van de subsidie. Een gericht marketingbeleid werd daarvoor als voorwaardelijk gezien; er werd dan ook een medewerker marketing aangesteld.

In de reorganisatie stond aan de ene kant het digitaal maken van de producten en diensten centraal en aan de andere kant het hernieuwd positioneren van het CBG. Langs die lijnen werd de start gemaakt met het formuleren van een marketingbeleid.

In 2015 is zoals in dit verslag wordt beschreven al gestart met het steeds digitaler maken van de CBG-producten en diensten. Dit resulteerde o.a. in het omvormen studiezaal in onbemande bronnenzaal, de verplaatsing van de Familienamenbank naar de CBG-omgeving en de introductie van het nieuwe product Matchingsopdrachten.

In 2016 investeren we verder in onze online dienstverlening en producten, wat te herkennen valt in de introductie van een aanvullend Vriendenpakket dat beter aansluit op de wensen van het meer digitaal

georiënteerde publiek, de introductie van een Premiumabonnement voor WieWasWie en de lancering van een nieuwe CBG-website (zomer 2016)

De indiensttreding van een medewerker Marketing, Public Relations & Communicatie was een eerste stap in de inspanningen gericht op verbetering van de positionering van het CBG. Snel volgde de introductie van een nieuwe naam (CBG|Centrum voor familiegeschiedenis), werd gestart met het ontwerp van een nieuw logo en nieuwe CBG-huisstijl, en werd een doorstart gemaakt met het social media beleid. Het jaar 2016 zal vooral ook in het teken staan van het verbeteren en vernieuwen van het CBG-imago.

ICT

In het ondernemingsplan was uitgegaan van de volledige outsourcing van de kantoorautomatisering en het infrastructurele IT-beheer. Eerste offertes gingen uit van de vervanging van de hardware en overgang van de software in de huidige fysieke situatie (serverplaatsing en servicing vanuit een serverruimte bij het NA). Het Nationaal Archief zal zijn eigen hardware echter moeten integreren in rijksbrede ontwikkelingen (grote IT- en datacenters elders), zodat we deze serverruimte in 2015 moesten opgeven. Het leek ons niet verstandig om zelf elders hardware te gaan beheren. Er moesten dus nieuwe offertes worden gevraagd voor een cloud-oplossing. Dat heeft vertragend gewerkt.

Praktisch kwam het erop neer dat het bedrijf het beheer van de huidige PC's en infrastructuur 'as is' per 1 juli heeft overgenomen, en dat er de maanden daarna een cloud-omgeving voor het CBG is ingericht. Deze is vanaf oktober 2015 volledig operationeel.

Wat betreft het legacy-maatwerk systeem Providex hebben we ervoor gekozen dat niet als geheel om te zetten naar een nieuwe omgeving, maar onderdelen om te vormen naar nieuwe (schakelbare) deeloplossingen. Zo is de keuze gemaakt voor een nieuw financieel systeem (inclusief een bescheiden CRM-toepassing), worden delen van PVX reeds vereenvoudigd (uitfasering van de eenheden-administratie voor de digitale studiezaal), wordt een gunningsprocedure voorzien voor een nieuw collectiebeheerssysteem en is een nieuwe database gebouwd ter verwerking van de GBA/BRP-gegevens over overledenen. Tot die tijd moet een kern van Providex blijven draaien. Daarvoor zijn voorzieningen getroffen.

Op 4 november werd het CBG benaderd door een journalist van Tweakers.net, die wees op het bestaan van een internetbeveiligingslek, zodat toegang was verkregen tot de relatiedatabase van het CBG, o.a. bestaande uit naw-gegevens en bankrekeningnummers. Het CBG heeft hierop onmiddellijk maatregelen getroffen om het lek te dichten en een verklarend bericht met excuses op de website laten plaatsen. Vooruitlopend op nieuwe wetgeving werd ook het College Bescherming Personeelsgegevens geïnformeerd.

Het tijdelijke lek was ontstaan tijdens een omvangrijk migratieproces, dat juist was ingegeven door de wens om gegevens duurzaam veilig te kunnen beheren. Voor de analyse en de naspeuringen naar de dader is onmiddellijk een beroep gedaan op de gespecialiseerde expertise (cybersecurity) van FOX-IT. Ook is aangifte gedaan. Het CBG blijft actief gericht op de vervolging van de mogelijke dader(s), zodat we uiteindelijk tot vernietiging van de gehackte data kunnen komen. We zijn inmiddels in afwachting van een definitieve beslissing van het OM om tot vervolging over te gaan.

Sector digitale producten

De sector digitale producten bestaat uit diverse productbeheerders, een beheerder NRO, een datamanager, een programmamanager ict en een coördinator projecten.

WieWasWie

WieWasWie heeft een centrale positie binnen het CBG productenpakket, en vroeg en kreeg in 2015 veel van onze aandacht. In de eerste negen maanden van 2015 was alle aandacht gericht op de voorbereidingen om WieWasWie van dedicated eigen servers naar de cloud te brengen. Dit kreeg uiteindelijk op maandag 28 september zijn beslag. De oude servers waren aan vervanging toe. Door naar de cloud te gaan was een investering in nieuwe servers niet nodig, hebben we via een externe leverancier steeds toegang tot de nieuwste hardwareoplossingen en is opslag en dataverkeer makkelijk schaalbaar om piekbelasting te kunnen ondervangen.

Daarna werd de aandacht verlegd naar de introductie van een verdienmodel. Uitgangspunt is daarbij dat WieWasWie door het publiek gratis gebruikt moet kunnen blijven worden. Er is gekozen voor een driedelig verdienmodel waarbij 1) deelnemers van WieWasWie (deelnemende archieven en erfgoedinstellingen) middels een bescheiden platformbijdrage hun directe betrokkenheid bij de continuïteit van het platform mede vorm geven, 2) bezoekers middels een zogenaamd Premium-abonnement extra zoekfunctionaliteiten krijgen en 3) commerciële bedrijven tegen betaling een licentie op de index kunnen nemen.

Over de platformbijdrage zijn afspraken gemaakt met de deelnemers. Tevens hebben we de deelnemers een in overleg met de Deelnemersraad opgestelde Deelnemersovereenkomst voorgelegd waarin de relatie tussen WieWasWie en de deelnemers is geformaliseerd. Bij het opstellen van dit verslag hebben we deze overeenkomsten van nagenoeg alle deelnemers ondertekend retour ontvangen. Voor de introductie van het premiumabonnement moesten behoorlijk wat softwarematige aanpassingen worden gedaan. Hieraan is vanaf de cloudgang gewerkt. De livegang van het Premium-abonnement vond uiteindelijk maandag 8 februari 2016 plaats. De houders van een Premium-abonnement kunnen dan tegen betaling van € 18,50 als extra functionaliteit zoeken op twee namen én zoeken met wildcards. Digitale Vrienden krijgen een Gratis Premium-abonnement en klassieke Vrienden kunnen het Premium-abonnement aanschaffen met € 8,50 euro korting.

In 2016 zal worden gefocust op de derde pijler onder het verdienmodel. Daartoe zijn inmiddels besprekingen gestart met enkele grote, internationale partijen.

In 2015 is een begin gemaakt met de voorbereiding van een Europese aanbestedingsprocedure voor een nieuwe partner ten behoeve van beheer en doorontwikkeling van WieWasWie. Het CBG laat zich hierbij ondersteunen door specialisten van Procure-it. Naar verwachting zal de aanbesteding in maart 2016 gepubliceerd worden en zal de doorlooptijd vervolgens een klein half jaar zijn.

In 2015 voerden 1.165.774 gebruikers (+2,5%) samen 3.956.724 zoeksessies uit (+5,8 %). Dit gaf in totaal bijna 150 miljoen pageviews. Het aantal bezoekers uit het buitenland groeide met 1,8 % tot 577.190, waarvan 85% afkomstig was uit Engelstalige landen. Opvallend is dat deze buitenlandse groei bijna geheel voor rekening kwam van niet-Engelstalige landen, hetgeen iets zegt over de groeiende internationale relevantie.

StamboomNederland / CBG Stambomen

Binnen StamboomNederland is in 2015 een mogelijkheid gerealiseerd om op een gestandaardiseerde manier uitgebreid te zoeken. Er kan nu onder meer worden gezocht op voornaam, achternaam, patroniem, plaats, datumreeks en rol.

Op 31 december 2015 bevatten alle stambomen in StamboomNederland tezamen 16.431.896 personen. Ten opzichte van 2014 (13.761.678) groeide dat aantal met 19,4%. Van al deze personen is door de gebruikers van StamboomNederland 79,4 % als niet-openbaar aangemerkt (2014: 79,9%).

Heraldische databank / CBG familiewapens

De Heraldische DataBank, die pas sinds november 2014 online is, wist in het eerste volle jaar meteen heel wat publiek te trekken. In 2015 telde deze 142.443 gebruikers (gemiddeld 392 per dag) die samen goed waren voor 1.339.004 pageviews.

Ten behoeve van de Heraldische DataBank is een plan ontwikkeld om naast eigen CBG-collecties ook collecties van derden op te kunnen nemen. Het betreft dan collecties van organisaties en heraldisch specialisten die naar onze mening bijzondere toegevoegde waarde hebben en de unieke positie van de Heraldische DataBank binnen de erfgoedwereld als focuspunt voor familiewapens bevestigen en versterken. Tevens is er een lijst samengesteld van collecties die voor opname in aanmerking komen, zijn er oriënterende besprekingen gevoerd met enkele organisaties en personen hetgeen reeds tot toezeggingen heeft geleid. De softwarematige uitvoering van dit plan moet idealiter wachten tot na de vervanging van het Collectie Registratie Systeem (medio 2016).

In 2015 is verder gewerkt aan uitbreiding van de CBG-collecties in de Heraldische databank, met name met 20^e eeuwse zegels uit de Collectie de Vries, fotomateriaal uit de Collectie Belonje en heraldische afbeeldingen die uit de familiedossiers zijn gelicht.

Familienamenbank / CBG familienamen

In overleg met het Meertens Instituut zijn voorbereidingen getroffen om de Nederlandse FamilienamenBank over te brengen van een server van de KNAW naar de eigen cloudomgeving van het CBG. Tevens is in kaart gebracht wat er moet gebeuren om de Nederlandse FamilienamenBank technisch op te tillen naar het niveau van 2016. De migratie zal in de eerste helft van 2016 plaatsvinden waarna de modernisering zal volgen. De bezoekersstatistieken van de Nederlandse FamilienamenBank blijven onverminderd hoog. In 2015 telde deze 6,4 miljoen bezoeken, tegen 6 miljoen in 2014.

NRO

De gegevens uit het GBA betreffende overledenen vanaf 1993 stonden tot voor kort in een speciale Providex-database. Deze was na meer dan twintig jaar aan vervanging toe. In 2015 hebben we door een externe leverancier een nieuwe database, het zogenaamde Nationaal Register van Overledenen (NRO), met bijbehorende zoek-applicatie laten ontwikkelen ten behoeve van dienstverlening uit dit gegevensbestand.

Het bestand (dat alleen ten kantore van het CBG door daartoe geautoriseerde medewerkers kan worden ingezien) wordt gebruikt voor het genereren van onze Persoonslijsten en voor gerichte matchingsopdrachten van externe organisaties, om bijv. overledenen in een klantenbestanden op te sporen. Het nieuwe NRO biedt meer zoekopties en stelt ons in staat om grote databases makkelijker te matchen.

In 2015 werden 28.542 Persoonskaarten (2014: 32.702) en 24.464 Persoonslijsten (2014: 23.346) verstrekt.

Verzamelingen

Sinds de reorganisatie betrachten wij maximale terughoudendheid bij het opnemen van nieuwe verzamelingen en archieven. Nieuw materiaal wordt alleen nog geacquireerd wanneer het een grote toegevoegde waarde heeft voor de bij het CBG aanwezige expertise en wanneer er geen andere meer voor de hand liggende archiefbewaarplaatsen in aanmerking komen.

Daarnaast worden voorwaarden geformuleerd volgens welke de bestaande collecties opnieuw onder de loep zullen worden genomen ten einde vast te stellen of er (deel-)collecties zijn die voor herplaatsing of gedeeltelijke sanering in aanmerking komen.

Projecten

Het aantal aanwezige algemene vrijwilligers (vnl. documentatie- en scanprojecten) wordt in de nieuwe organisatie langzaam aan teruggebracht richting acht personen per dag (40 mandagen per week). Dit gaat volgens natuurlijk verloop. In de magazijnen zijn nieuwe werkplekken gecreëerd. Er is geïnvesteerd in nieuwe apparatuur en bijbehorende software die makkelijker te bedienen is en minder begeleiding vereist door medewerkers. Inhoudelijke vrijwilligers worden zoveel mogelijk toegevoegd aan de productbeheerders. Nadat we per 1 januari 2015 waren gestopt met het verzamelen van nieuwe familieadvertenties hebben we ons binnen het advertentieproject in het afgelopen jaar toegelegd op het alfabetisch verwerken van eerder ontvangen advertenties uit de voorliggende periode. Dit zal in de loop van 2016 worden afgerond. Daarna resteert nog de digitalisering van gesorteerde familieadvertenties uit eerdere jaren. Het betreft een paar miljoen advertenties. Het tempo waarin deze gedigitaliseerd gaan worden zal afhankelijk zijn van nog te stellen prioriteiten inzake ander projecten.

In 2015 is gestart met verschillende testprojecten in het kader van sanering van collecties en digitalisering van collecties. De resultaten van deze testprojecten zullen meewegen bij de uiteindelijk te nemen beslissingen over sanering en digitalisering.

Kennis- en zoeksystemen

Ons huidige Collectie Registratie Systeem (onze 'catalogus') is een zelfbouwsysteem binnen een Providex-database. Dit CRS is node aan vervanging toe. Uitgangspunt daarbij is dat we zullen kiezen voor een standaardpakket. Momenteel wordt een pakket van eisen samengesteld. De vervanging van het CRS zal

samengaan met de vervanging van de bijbehorende beeldbank (onze 'Digitale Studiezaal'). De mogelijkheid bestaat dat e.e.a. zal leiden tot een Europese aanbesteding.

De binnen het CBG aanwezige kennis, van antwoorden op veelgestelde vragen tot informatie over werkwijze en werkveld, dient te worden vastgelegd in een kennissysteem. Hiervoor kunnen wij beschikken over het programma Confluence. Naar verwachting zal het uitrollen daarvan begin 2016 vorm krijgen.

Sector expertise

De sector expertise bestaat uit het team redactie, team onderzoek, de informatiespecialist en een depotmedewerker.

Onderzoek

In de nieuwe organisatie worden de medewerkers van het team onderzoek allen ingezet voor de verschillende vormen van schriftelijke en telefonische dienstverlening. Daarnaast bieden zij op afroep ondersteuning in de bronnenzaal en bij het wekelijkse spreekuur dat speciaal voor Vrienden is ingesteld.

Na twee jaar van stabilisatie was er in 2015 een groei van het aantal vragen en verzoeken om inlichtingen. Het steeg naar 3.078 (2014 2.843). De groei wordt vooral veroorzaakt door het aantal gratis verstrekte inlichtingen.

Vanuit het team onderzoek werd het vooronderzoek gedaan voor een groot deel van de twee series van Verborgen Verleden die in 2016 worden uitgezonden. Daarnaast werd ondersteuning gegeven aan particuliere onderzoekers en instellingen als Fiom, Rode Kruis en het Rijksvastgoed- en ontwikkelingsbedrijf (onbeheerde nalatenschappen).

Bronnenzaal

In het kader van de organisatieverandering per 1 juli is de studiezaal omgevormd tot bronnenzaal. Er is geen doorlopende personele bezetting meer. De zelfwerkzaamheid van de bezoekers wordt zoveel mogelijk bevorderd door goede schriftelijke ondersteuning. Medewerkers van het team onderzoek zijn op afroep beschikbaar voor het publiek, in de eerste plaats voor telefonische ondersteuning, en wanneer dit noodzakelijk is ook door ondersteuning ter plaatse in de bronnenzaal. Er was bijzondere aandacht voor het onderhoud van de lees- en scanapparatuur en voor de beschikbaarstelling van digitale bronnen via de computers in de bronnenzaal.

Door het 'inloopkarakter' van de bronnenzaal worden de bezoekers niet meer geteld, maar de indruk bestaat dat het aantal licht gedaald is ten opzichte van het bezoek aan de studiezaal. Twee belangrijke groepen die zich laten onderscheiden zijn de groep 'microfilms Nationaal Archief' (diverse archiefbronnen van het Nationaal Archief, vooral geraadpleegd in het kader van historisch onderzoek) en de groep 'genealogisch onderzoek Suriname'. Voor de laatste groep zijn de burgerlijke stand van Suriname en de Volkstelling 1921 belangrijke bronnen. Daarnaast zijn er de vaste bezoekers van de voormalige studiezaal en de 'spontane bezoekers' die – vaak onvoorbereid – naar de bronnenzaal komen om onderzoek te doen.

Er is een begin gemaakt met de inventarisatie van de collectie microfiches ten behoeve van selectie voor digitalisering en sanering. Uitgangspunt is dat wat nu nog niet digitaal beschikbaar is, en niet door andere instellingen digitaal beschikbaar gesteld zal worden, bij voorrang door het CBG gedigitaliseerd zal worden.

Website

Ter voorbereiding op de nieuwe CBG website die in 2016 vorm zal krijgen werd binnen team redactie gewerkt aan de redactionele bewerking en actualisering van webteksten en informatiebrochures.

In 2015 werden er voor de hoofdwebsite (www.cbg.nl) 1.200.273 bezoekers geteld (2014: 1.829.254). Deze daling hangt deels samen met een verschuiving van de nieuws- en informatievoorziening naar de sociale media van het CBG, deels met de technische veroudering van de website. Met het in gebruik nemen van de nieuwe

website komt er in 2016 een flexibel en modern content management systeem dat het onder andere mogelijk maakt om de social media te integreren en inhoudelijke informatie actueel te houden. Samen met de mogelijkheid om integraal te zoeken door de verschillende websites van het CBG zal dit de aantrekkelijkheid van de centrale CBG site www.cbg.nl voor het publiek sterk vergroten.

Famillement

OP 2 juni 2016, op de Utrechtse Stadsdag vindt in en om Het Utrechts Archief (HUA) het Famillement plaats, dat het CBG iedere twee jaar samen met een archiefinstelling organiseert. In 2015 is gestart met de voorbereidingen door een commissie uit CBG en HUA. Zo is ondermeer het programma samengesteld en zijn deelnemers geworven via de Famillements website en andere communicatie kanalen.

Social media

Wat de social media van het CBG betreft werd in de nieuwe organisatie de focus in de berichtgeving meer gelegd op het zelf initiëren en onder de aandacht brengen van berichten, met onderwerpen die nauw aansluiten bij de activiteiten van het CBG, om daarmee een vaste 'aanhang' op te bouwen. Het hele team redactie is betrokken bij de activiteiten van het CBG op het gebied van de social media.

In 2015 werd de Facebook-pagina door 45.853 gebruikers bezocht (in 2014: 28.616). Dit is gemiddeld 3.821 gebruikers per maand. In totaal hebben de berichten in 2015 1.763.922 gebruikers bereikt: een stijging van 9,3%. In 2014 waren dat er 1.613.279. Het aantal vaste bezoekers van de Facebookpagina (pagina likes) steeg met 599 van 1.576 in 2014 tot 2.175 in 2015. Het aantal volgers van de Facebookpagina van WieWasWie steeg van 1.406 in 2014 naar 2.024 in 2015, een stijging van 44%.

Het aantal Twittervolgers groeide met 337 van 2.470 in 2014 naar 2.807 in 2015. Het WieWasWie account op Twitter groeide van 2.033 naar 2.499 volgers, een stijging van 23%, en met de tweets zijn in totaal 351.125 mensen bereikt (weergaven).

Het LinkedIn profiel van het CBG werd geactualiseerd, met als doel LinkedIn in 2016 meer te betrekken in de 'social media mix' van het CBG.

Gen.magazine

In 2015 verschenen vier afleveringen van het CBG-kwartaalblad *Gen.magazine. Tijdschrift voor familiegeschiedenis*, opnieuw met een gevarieerd en kwalitatief goed aanbod. De redactionele formule ontwikkelt zich verder in de richting van een breed en journalistiek publieksblad voor familiegeschiedenis. In 2015 waren de themadossiers gewijd aan 'Nederland en de West', 'erfenissen van de oorlog', 'geld in de familie' en 'arme mensen'.

Vanaf 1 juli is *Gen.magazine* ook digitaal beschikbaar, via de website www.genmagazine.nl en app's voor de smartphone.

Voor de werving van advertenties is eind 2015 een professioneel wervingsbureau aangetrokken.

Informatiespecialist – bibliotheek

De bibliotheekfunctie zal in het nieuwe CBG op andere manieren worden ingevuld. Daartoe is een begin gemaakt met het formuleren van een collectieprofiel, zowel in druk als wat betreft digitale media. In dat licht zullen zowel het aanschafbeleid als het bewaringsbeleid opnieuw worden ingevuld.

De informatiespecialist heeft in 2015 nog grote aandacht moeten geven aan het herplaatsen van boeken en ander potentieel bibliotheekmateriaal, dat vrijkwam in het kader van de reorganisatie, het beëindigen van activiteiten en de verhuizing van het personeel.

Stamboomcafé

Het *Stamboomcafé* heeft een vaste plek verworven in de genealogische agenda. Op de laatste dinsdag van de maand – met uitzondering van de vakantiemaanden – vindt het in de Beresteynzaal plaats. Er is een

inleiding over een actueel genealogische thema en daarna hebben de aanwezigen de gelegenheid elkaar en medewerkers van het CBG te ontmoeten. Enkele thema's uit het gevarieerde aanbod: Joods Scheveningen (Wim Willems en Hanneke Verbeek), Het concept familie (Tanny Dobbelaar), Zoekakten (Jacques Verheijden), Australiëgangsters (Marijke van Faassen), Sportgeschiedenis en genealogie (Michel van Gent), Kermisfamilies (Henk Werk), 'Hoe heette Christiaan?' (Annemieke van der Vegt)

Organisatie (Raad van Toezicht, Raad van Advies)

In de samenstelling van de Raad van Toezicht trad één wijziging op. De heer R.K. Vennik bereikte per 1 mei het einde van zijn tweede en laatste vierjaarlijkse termijn en trad af. Op 15 september 2015 trad mevrouw M.H. Rechsteiner als lid toe tot de Raad van Toezicht. Zij zal vanuit haar achtergrond in het bijzonder aandacht hebben voor het marketing- en communicatiebeleid van het CBG. De Raad van Toezicht benoemde op 24 november de heren Versélewel de Witt Hamer en Kortmann voor een tweede zittingstermijn. Aan het eind van het verslagjaar bestond de raad aldus uit de heer Versélewel de Witt Hamer (voorzitter), mevrouw De Baar (vice-voorzitter), de heer Kortmann, mevrouw Rechsteiner en de heer Van der Vorm.

De Raad van Toezicht vergaderde in 2015 één maal telefonisch (9 februari) en kwam vier maal ten kantore van het CBG bijeen (24 maart, 16 juni, 15 september en 24 november.)

L. Voogt, directeur

Staat van baten en lasten over 2015

BATEN

		Realisatie 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014
Subsidiebaten				
Subsidie Nationaal Archief	10	1.773.660	1.771.600	1.773.662
overige subsidies		63.061	160.200	51.059
Subsidie Reorganisatiekostenvergoeding OCW				2.750.000
Baten advisering en dienstverlening	11	750.707	716.600	720.602
Contributies en giften	12	379.353	330.000	394.149
Overige baten	13	286.296	11.000	33.061
Onttrekking uit voorziening Reorganisatiekosten vergoeding OCW		<u>0</u>	<u>412.300</u>	<u>0</u>
Totaal baten		<u>3.253.077</u>	<u>3.401.700</u>	<u>5.722.533</u>

LASTEN

Beheerslasten				
Personeelslasten	14	359.320	353.300	488.350
Materiële lasten	15	<u>989.682</u>	<u>928.000</u>	<u>911.887</u>
		<u>1.349.002</u>	<u>1.281.300</u>	<u>1.400.237</u>
Activiteitenlasten				
Personeelslasten	16	1.147.873	1.117.800	1.196.579
Materiële lasten	17	<u>462.108</u>	<u>593.800</u>	<u>278.751</u>
		<u>1.609.981</u>	<u>1.711.600</u>	<u>1.475.330</u>
Reorganisatieverplichtingen		<u>0</u>	<u>450.300</u>	<u>0</u>
Dotatie aan voorziening Reorganisatiekosten vergoeding OCW			0	2.750.000
Totaal lasten		<u>2.958.983</u>	<u>3.443.200</u>	<u>5.625.567</u>
Saldo baten en lasten		294.094	-41.500	96.966
Financiële baten en lasten		30.907	41.500	13.475
Saldo staat baten en lasten		<u>325.001</u>	<u>0</u>	<u>110.441</u>

Resultaatbestemming

Donatie aan Roeline E. van Peschfonds	251.893
Donaties aan (bestemmings)reserve(s)	25.603
Donatie Algemene Reserve	58.352
Onttrekkingen aan (bestemmings)reserve(s)	-10.847
Onttrekking Algemene Reserve	<u>0</u>
	<u>325.001</u>
Resultaat na mutaties (bestemmings)reserves	<u>0</u>

BALANS PER 31 DECEMBER 2015

(na resultaatbestemming)

31 december 2015

31 december 2014

ACTIVA**VASTE ACTIVA**

IMMATERIELE VASTE ACTIVA

Websites		<u>3.642</u>	<u>0</u>
----------	--	--------------	----------

MATERIELE VASTE ACTIVA

Gebouwen en terreinen	27.921		32.117
-----------------------	--------	--	--------

Inventaris en inrichting	5.985		11.254
--------------------------	-------	--	--------

Automatisering	112.589		50.549
----------------	---------	--	--------

		<u>146.495</u>	<u>93.920</u>
--	--	----------------	---------------

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Overige vorderingen		<u>65.000</u>	<u>0</u>
---------------------	--	---------------	----------

VLOTTENDE ACTIVA

VOORRADEN

Boeken		0	0
--------	--	---	---

VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA

Debiteuren	141.674		110.515
------------	---------	--	---------

Overige vorderingen	86.178		37.546
---------------------	--------	--	--------

Overlopende activa	<u>49.810</u>		<u>65.323</u>
--------------------	---------------	--	---------------

		<u>277.662</u>	<u>213.384</u>
--	--	----------------	----------------

LIQUIDE MIDDELEN

Kas	199		1.558
-----	-----	--	-------

Bank	90.791		50.637
------	--------	--	--------

Spaarrekeningen	<u>2.929.182</u>		<u>3.374.868</u>
-----------------	------------------	--	------------------

		<u>3.020.172</u>	<u>3.427.063</u>
--	--	------------------	------------------

Totaal activa

	<u>3.512.971</u>		<u>3.734.367</u>
--	------------------	--	------------------

PASSIVA**EIGEN VERMOGEN**

Algemene reserve	330.866		272.514
------------------	---------	--	---------

Roeline E. van Peschfonds	251.893		0
---------------------------	---------	--	---

Bestemmingsreserves	61.995		47.239
---------------------	--------	--	--------

		<u>644.754</u>	<u>319.753</u>
--	--	----------------	----------------

VOORZIENINGEN

Voorziening Reorganisatiekostenvergoeding OCW	<u>2.219.701</u>		<u>2.743.875</u>
---	------------------	--	------------------

		<u>2.219.701</u>	<u>2.743.875</u>
--	--	------------------	------------------

KORTLOPENDE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA

Schulden aan leveranciers	125.720		61.810
---------------------------	---------	--	--------

Belastingen en premies sociale verzekeringen	39.521		33.796
--	--------	--	--------

Schulden inzake pensioenen	20.379		21.131
----------------------------	--------	--	--------

Overige schulden	69.721		62.752
------------------	--------	--	--------

Overlopende passiva	<u>393.175</u>		<u>491.250</u>
---------------------	----------------	--	----------------

		<u>648.516</u>	<u>670.739</u>
--	--	----------------	----------------

Totaal passiva

	<u>3.512.971</u>		<u>3.734.367</u>
--	------------------	--	------------------